

Caso clínicoGraeme Macrae Burnet
Traducció d'Alicia FrieyroEditorial Impedimenta
352 pàgines
23.95 euros

Trencant la quarta paret

Graeme Macrae Burnet recorre a un joc metaliterari per construir un 'thriller' complex i reflexiu

MARTA MARNE

Al pròleg de *Caso clínico* (Impedimenta, 2022), Graeme Macrae Burnet relata com la història que trobarem en aquest llibre li va arribar a les mans. El 2019 rep un correu electrònic d'un tal Martin Grey en què li explica que disposava de diversos quaderns manuscrits per la seva cosina. Als diaris podria trobar una sèrie d'acusacions envers el psicoterapeuta Collins Braithwaite, personatge sobre qui Burnet havia escrit en el passat.

Macrae Burnet llegeix els cinc quaderns d'una tirada en un dia: els testimonis que es narren entre

si són absorbents. Però li falta alguna prova que demostrï que aquestes memòries són verídiques. ¿I si és tot una faula de Martin Grey? Tot i que, ben pensat, ¿quina importància té que la informació que contenen sigui verídica per crear una obra de ficció? D'una manera o una altra, Macrae Burnet es llança a l'escriptura de *Caso clínico* amb les dades que té.

Igual com passava a la seva primera novel·la, *La desaparición de Adèle Bedeau*, descobrim de nou un plantejament de nines russes en el qual el lector ha d'acceptar el joc per tal d'endinsar-se en la narració. Si la informació abocada en el pròleg és certa o no, és irrelevant per a la lectura d'aquest

llibre. Tot i que bé és cert que no ens desprendrem del dubte constant sobre si el que estem llegint va ocórrer en realitat, i per això mantindrem intensament l'interès per la trama.

Rebeca Smyth –amb i grega com bé es dedica a puntualitzar cada vegada que es presenta– és un personatge de ficció creat per l'autora dels diaris que Macrae Burnet transcriu aquí. Desconeixem qui s'amaga darrere d'aquest sobrenom, tot i que coneixem els motius de la seva elecció –Daphne du Maurier i la seva novel·la *Rebeca* hi són anomenades i a més resulten més que evidents–. La Rebeca escull un nom diferent del seu per assistir a la consulta de Braith-

El llibre de la vida i de la mort

L'autor de Santander retrata minuciosament tots els habitants d'un petit poble per dotar el resultat de simbolisme

RICARDO BAIXERAS

Juan Gómez Bárcena (Santander, 1984) va explicar a *Ni siquiera los muertos* el periple

personal de Juan de Toñanes des del segle XVI fins a l'actualitat emmarcat en un territori d'una immensitat colpidora: la Nova Espanya. Ara emprèn la

tasca inversa: reconstruir la història d'un petitíssim poble, Toñanes («*Treinta y dos casas, cuatro hoteles rurales, una iglesia, ningún bar. Un pueblo tan insignificante que a menudo se confunde con el último barrio de Cóbrecas o con el primero de Oreña. Poco más de dos kilómetros cuadrados de extensión*») en un arc temporal que va des de la prehistòria fins als nostres dies pandèmics. Reconstruint històricament i imaginativament la vida de tots i cada un dels homes i les dones que van habitar el poble més petit i més gran que el món sencer, Gómez Bárcena converteix la seva ficció en

Les mentides de la memòria

L'escriptor nord-americà sustenta la novel·la en una reflexió sobre l'autobiografia com a manipulació

SERGI SÁNCHEZ

És possible que als cinèfils els sembli una mica estranya, per no dir inversemblant, l'excusa que Russell Banks s'inventa per vertebrar aquesta singular novel·la confessional. ¿Potser existiria un director de cine que utilitzés l'última entrevista que concedeix per parlar de la seva obra precisament per no parlar de la seva obra? ¿Potser l'entrevistador l'hi permetria? ¿Potser la revelació de secrets insondables sobre la seva vida, narrats en clau literària, resistirien el format del documental biogràfic de caps parlants? Ben aviat sospitarem que Banks no pretén ser fidel a la realitat de les mecàniques fílmiques, per molt que en

els agraïments de *Los abandonos* figuri el cineasta Atom Egoyan, perquè el que li interessa és treure del procés el que de ficció té el documental, o el que de mentida té l'autobiografia. Perquè molts dels pecats comesos per Leonard Fife, aquest documentalista a punt de la mort que parla davant la càmera per redimir-se, no és cap altre que un *alter ego* de Banks, l'atribolada vida del qual, trenada de famílies abandonades i divorcis difícils, és part de la matèria primera de la novel·la.

Si, a *Los hechos*, Philip Roth necessitava que el seu doble fictici Nathan Zuckerman li digués que la seva literatura era més fi-

del a la veritat com més mentia, Banks/Fife s'envolta d'una sèrie de personatges –sobretot, Malcolm, el dispendent director del documental i exdeixeble seu, i Emma, la seva dona, a la qual va dedicada la seva llarga, discontinua confessió– que li recorden que el que està explicant no quadra amb la seva biografia oficial, que moltes de les coses que ven com a primícia poden ser (o no) pura invenció. Així les coses, *Los abandonos* es converteix ben aviat en una reflexió sobre l'autobiografia com a art de la mentida, i, per tant, de la mentida com a art de la supervivència. Són els lectors els que, com a testimonis d'aquesta mentida, la validen,